ANUL VII. — No. 1870. EDITIA A TREIA VINERI 20 MAIŬ 1894

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CĂREÏ LUNI
ȘI SE PLĂTESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN București LA CASA ADMINISTRAȚIEÏ
DIN Județe și Streinătate PRIN MANDATE POȘTALE
UN AN IN ȚARĂ 30 LEÏ; IN STREINĂTATE 50 LEÏ
ȘASE LUNÏ .. 15 » » » 25 »
TREÏ LUNÏ .. 8 » » » 13 »

Un numer in streinatate 20 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te ferești Române de cuiŭ strein în casă

V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN București și județe SE PRIMESC numaï la Administrație
DIN Streinătate, DIRECT LA ADMINISTRAȚIE IȘ la toate oficiele de publicitate
ANUNCIURÏ LA PAG. IV . . . . . 0,30 b. linia
» » » III . . . . . 2,— leï »
» » » II . . . . . 3,— » »
INSERȚIELE ȘI RECLAMELE 3 LEÏ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEȘTE DE VÎNZARE
LA NUMERUL LA
kioșcul Nr. 192, Boulev. St.-Germain

UN NUMĔR VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
PASAGIUL BĂNCEI NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
PASAGIUL BĂNCEI NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

DUPĂ TEROARE

NE-AM LUMINAT

In sfîrșit! Iată-ne din noŭ în comunicație cu marea mulțime a cititorilor noștri, cu adevărata opinie publică a țăreï.

Vom expune acestor judecătorï severï și imparțialï conduita noastră și pe aceea a vrăjmașilor noștri, și se va vedea de partea cuï e dreptatea.

Bandele de Hunï sălbatecï carï aŭ comis asupra redacțieï noastre și asupra tipografieï D-luï Gr. Panaitescu rușinoasele vandalisme din seara de 17 Maï, aŭ dat întregeï lumï civilisate spectacolul dureros al uneï țărï pusă sub domnia bătelor și a topoarelor.

Cine sînt oare acești oamenï carï aŭ lăsat în urmă și pe ungurï și pe Turcï și pe sălbatecii Africeï? Cine sînt oamenii carï într'un ceas aŭ încercat să dărîme cu forța toate libertățile noastre constituționale, tot progresul realizat de noï cu atîtea marï și scumpe sacrificiï?

Sînt oare studenții universitarï, cum aŭ pretins uniï?

Nu, nu se poate ca tinerimea noastră cultă să atace cu asemenea mijloace pe o gazetă care a apărat cu atîta căldură și devotament cauzele cele maï democratice și desrobirea desăvîrșită a neamuluï nostru de Hunii din afară ca și de Hunii din năuntru.

S'a zis că am ponegrit mișcarea națională și pe studenți.

Desfidem să ni-se arăte un singur rînd în care noï am fi comis această greșeală.

Urmînd tactica și ideile maï marilor noștri în democrație, ne-am spus părerile noastre în chestia națională fără șovăire, dar așa precum le credem noï bune și drepte.

Dacă am diferit în cîte-va puncte de părerile altora, e peste putință să credem că aceï alții ar fi cugetat un singur minut să ne impue cu forța modul lor de-a vedea.

Studențimea universitară nu-ï vinovată de cele ce s'aŭ petrecut în seara de 17 Maiŭ. **Desfidem pe mizerabilii carï și-aŭ dat frîŭ liber patimelor lor josnice în contra noastră, să ne arate cincï sute de nume proprii de studențï carï să le aprobe faptele. Știm că numărul studenților universitarï e de 1500 dar ne-am mulțămi cu 500 de nume.**

Eï cine sînt dar Hunii din Capitală carï aŭ rușinat chiar și pe Hunii de la Turda?

Gazetele conservatoare spun că sît agenții liberalï; gazetele liberale spun că sînt agenții conservatorï și poliția.

Marele public și noï înși-ne am văzut în fruntea bandelor pe oamenii ceï maï pătațï, maï infierațï de opinia publică, pe gazetarii geloșï de succesul nostru, pe toțï aceia asupra cărora *Adevĕrul* a produs durerea fieruluï roș aplicată asupra cangreneï, și gazetele conservatoare și gazetele liberale și marele public aŭ deplină dreptate.

In dosul și în numele studenților toată ceata de nemernicï, de suspecțï, de spionï aï tuturor partidelor, toțï ceï carï trăesc din mila fondurilor rușinoase, toțï aceï carï n'aveaŭ pe lumea asta nicï un ideal cinstit, nicï o stare socială bine definită, aŭ dat năvală asupra noastră.

Era revolta microbilor în contra aciduluï fenic, a întunereculuï în contra lumineï, a tuturor insectelor fără nume care mișunaŭ în umbră pe gunoïul societățeï moderne, și pe carï i-a nemulțămit și i-a turbat lumina răspîndită de noï.

Cînd proectăm lumina asupra acestuï abis moral care mîna Țara noastră, ne vine amețeală de cele ce vedem mișunind în fund.

Vom mări lumina și vom arăta în fața țăreï înmărmurite și îngrozite, fără teamă și șovăire, toate rănile îngrozitoare, toate bubele hidoase care mănîncă și prăpădesc corpul nostru social.

Evenimentele incalificabile petrecute în seara de 17 Maiŭ, ne-aŭ luminat pe deplin, — vom lumina în curînd și opinia publică pentru ca vestită la timp, să se ia măsurile cele maï grabnice pentru stîrpirea răuluï hidos care ne amenință cu distrucția morală și materială.

Redacția «Adevĕrului».

UN GUVERN DE BANDIȚÏ

Guvernul conservator și-a dat erï arama pe față și s'a arătat cetățenilor capitaleï în toată hidoasa luï sălbăticie.

Banditismul cel maï odios s'a săvîrșit la 70-80 de pașï de poliție, și — culmea infamieï — sub protecția agenților polițienești.

Tipografia și cancelaria D-luï Gr. Panaitescu aŭ fost devastate de cîți-va pretinșï studențï ajutațï de o bandă de bătăușï conservatorï.

Aceste localurï, pe care le-am vizitat erï dimineața, mï-aŭ amintit devastările caselor doctoruluï Rațiŭ din Turda, devastărï reproduse în *Adevĕrul,* după niște fotografiï ce am primit din Sibiŭ.

La Turda descendenții luï Attila devastaŭ cașele unuï romîn; erï în Bucureștï niște așa zișï studențï cu bătăușii luï Rasty, în frunte,—convinșï de impunitatea făgăduită de poliție, — devastaŭ o tipografie romînă care tipărește un ziar democrat romîn.

Ce rușine pentru întreaga studențime dacă ea nu va stigmatiza cît de curînd banditismul săvîrșit sub ochiul protector al poliției!

Dar trebue aice să explic cititorilor acestuï ziar, de unde provine această duioasă înfrățire între micul număr de studenți-montațï și poliția luï Rasty.

In ziua de opt Aprilie, adevărata studențime entuziastă a fost bătută de agenții luï Rasty, în strada Clemențeï, și drapelul, dinpreună cu cîte-va coroane, aŭ fost pîngărite de brutele polițienești.

In urma acestuï vandalism, studențimea, întrunită într'una din sălile Universitățeï, a votat cu aclamațiunï o moțiune în care, între altele, se cerea revocarea coloneluluï Rasty, din postul de prefect de poliției, precum și autorizarea de a face o a doua manifestare și un noŭ pelerinajiŭ la mormîntul mareluï democrat C. A. Rosetti.

Revocarea zbiruluï din capul poliției nu a fost obținută;—autorizarea pentru manifestare și pelerinajiŭ nu a fost cerută:—pentru ce?—pentru că, în mijlocul tineritului studențesc, sînt vr'o două sute de studenți, funcționarï aï statuluï, și ale cărora pozițiunï depind de bunul plac al unuï ministru, saŭ chiar al unuï șef de divizie.

Acest amănunt îl țin de la un student care mi-l povestea cu durere.

Numărul deși restrîns al acestor studenți funcționarï constitue cancerul care roade tot avîntul, toată viața adevărateï studențimiï.

Renunțați a cere revocarea mea — a zis Rasty unuï grup de studenți funcționarï — *renunțați la manifestarea și la pelerinagiul pe care l'ațï proectat și eŭ vă permit, vă promit chiar, ajutorul agenților meï, a face cele maï marï selbătăciï contra ziaruluï* Adevărul, *contra tipografieï luï Gr. Panaitescu, care tipărește acea foae, și contra întreguluï personal atît al redacțieï cît și al tipografieï.*

Iată rușinosul tîrg ce s'a făcut între o parte din studenții funcționarï și Rasty, agentul acestuï guvern de bandițï.

Și numaï așa se poate esplica pentru ce poliția a ajutat la devastărï, împiedicînd pe muncitorï de a respinge pe oamenii carï dărîmaŭ tipografia.

Se înțelege, aceasta e numaï o parte a chestiuneï. In fond, ea este maï complicată. Aŭ luat parte la devastare oamenï carï sînt departe de a fi studențï, oamenï pe carï noï i-am văzut și cu aï cărora stăpînï ne vom răfui noï în curînd.

In articolul acesta, n'am vroit să ating însă de cît o fată a chestiuneï, anume complicitatea poliției, tocmeala eï cu o parte, — o parte mică, — din studențime.

In privința asta ne-am luminat. Dar dacă poliția credea că va ucide *Adevărul*, s'a înșelat amarnic.

Adevărul reprezintă o idee, o idee care crește din ce în ce și care nu poate fi ucisă prin niște rușinoase și nedemne brutalitățï.

Alex. V. Beldimanŭ.

CUM M'A HUIDUIT MACEDONSKI

In privința soluțiuniï chestiuneï naționale romînești de peste munțï, noï ardelenii avem ideile noastre, carï sînt întemeiate în mare parte și pe tradițiune. La mulțï din noï această tradițiune este și o tradițiune familiară.

In ce mă privește pe mine, care am avut erï surprinderea de a fi huiduit de o ceată din care n'am recunoscut de cît pe șeful eï, — școala la care am luat eŭ învățăturï despre mijloacele prin carï s'ar putea ajunge la dezrobirea unuï popor, a fost școala tatăluï meŭ, unul din aceï deputațï din camera din Pesta care a avut curajul să ridice în acea cameră glasul romînesc, și care tot acolo a ridicat cel maï energic protest, în fața a 150 de furioșï, în contra atentatuluï făcut de ungurï la libertatea preseï prin interzicerea intrăriï *Romînuluï* în Transilvania și Ungaria, — fără a maï vorbi de alte lupte zi cu zi, duse în tovărășia a 15 deputațï romînï, împotriva vociferărilor turbate a 150 de deputațï ungurï; — școala mea a maï fost acea a moșuluï meŭ, popa Balint, șeful cetelor romîne din Roșia de munte și pînă la Zlatna și care a dus aceste cete la repetate izbînde în luptă dreaptă și leală cu soldățimea ungurească la 1848. O școală pentru lupta cu cuvîntul și cu legea și alta pentru lupta ajunsă la exasperare.

Temeiul amîndoror acestor școale aŭ fost și sînt ideile de cea maï largă libertate și de *democrație.* Lupta dusă de înaintașiï noștri n'a fost și nu poate fi nicï acum o luptă de supremație; în același timp cînd această luptă se dă pentru libertatea noastră de sub jugul hegemonieï ungurești, ea se dă și pentru liberarea ungurilor de sub jugul fanatismuluï care-ï orbește și-ï duce spre peire. Noï am vrut și vrem libertate și dreptate pentru toțï fără deosebire, cu binele dacă se poate, cu puterea dacă e nevoie.

* * *

Pe la 10—15 Martie anul curent a intrat în lupta pentru scăparea noastră, a romînilor ardelenï, de sub jugul unguresc și D. Macedonski, despre care știam pînă acum, după mărturisirile sale, că este «un mare poet al țăreï mele».

Erï, 17 Maiŭ, l'am văzut pentru prima oară pe D. Macedonski la lucru în noua luptă pe care a întreprins-o. Voiam să trec prin pasaj, în fața poliției, la redacția ziaruluï *Adevĕrul,* unde lucrez și unde am toată libertatea a-mï expune vederile mele în chestia națională în sensul schițat maï sus. La un ordin al D-luï Macedonski, sergenții carï eraŭ postațï la intrarea pasajuluï, mï-aŭ oprit trecerea, și atuncï D. Macedonski, în capul uneï cete de tinerï — probabil inconștiențï — m'a condus în huiduelï prin Calea Victorieï și prin strada Lipscanï, pînă la farmacia Ciurea, unde am intrat, pentru a pune capăt acesteï ciudate manifestațiï.

Nu sînt omul care să mă daŭ îndărăt în fața uneï primejdiï, și sper că în curînd mi se va da ocazie să dovedesc aceasta, nu în fața poliției din Bucureștï ci, poate, peste Carpațï. Aci însă nu era vorba de o primejdie, ci de o controversă, care nu se putea face pe stradă.

In definitiv, oamenii aceștia luptaŭ și eï, în felul lor, pentru dezrobirea fraților meï de peste munțï. D. Macedonski, pe care acum îl maï cunosc și ca om cu multă influență asupra poliției, se folosea de această influență pentru a pune un *huideo* maï mult la temelia viitoruluï nostru edificiŭ național.

Este luptă și luptă. Fiind însumï în cauză, nu voiŭ să apăr aci sistemul meŭ împotriva sistemuluï D-luï Macedonski.

Poate D-sa va maï reuși să convingă și pe alțiï despre escelența sistemuluï D-saie.

Toate aceste însă nu mă turbură. Noï romîniï ardelenï, și în special ceï din munții apusenï sîntem oamenï carï odată porniți pe o cale, nu ne lăsăm abătuțï nicï de o putere din lume, fie ea și huiduiala unuï «mare poet al țăreï mele».

Lăsînd decï pe D. Macedonski să lucreze, așa cum să pricepe și el, la dezrobirea romînilor de peste munțï, din parte-mï voiŭ continua și eŭ modesta mea luptă în felul meŭ de a o înțelege.

Al. I. Hodoș.

UN RĂSPUNS

Erï D. Anton Bacalbașa, primul redactor al *Adevărului* și prietinul meŭ, mi-a adresat următoarele rîndurï:

DOMNULUÏ DIRECTOR AL ZIARULUÏ
«ADEVĂRUL»

Iubite Domnule director,

Mi se spune din toate părțile că atacurile îndreptate în potriva ADEVĂRULUÏ vin din cauza urelor personale în contra mea.

Așa fiind, să facem cu toții cercarea de a liniști lucrurile, căcï alt-fel nu vedem unde pot a le ajunge.

Din parte-mï, vă rog să mă socotițï ca retras de la ADEVĂRUL.

Primițï, vă rog, etc., etc.

ANTON BACALBAȘA.

Ca să arate că hotărîrea sa de-a dimisiona de la *Adevărul* e foarte serioasă, D. A. Bacalbașa s'a grăbit s'o tipărească într'o foae volantă și s'o împrăștie prin oraș.

Am cerut D-luï Bacalbașa ca, înainte de-aï răspunde, să cuget serios asupra răspunsuluï meŭ.

Iată-l:

Știind motivul care l'a împins să subscrie actul de maï sus, îï consider dimisia ca nulă și neavenită.

D. A. Bacalbașa, animat de un spirit de prea mare prudență și de un cavalerism excesiv, a voit să cruțe, prin demisia sa, sîngele care fatal era să se verse, dacă agitațiile maï continuaŭ.

Muncitorii capitaleï, văzînd modul nedemn și mișelesc cu care o bandă care pe nedrept a căutat să-și pue masca studențească a devastat redacția noastră și tipografia D-luï Panaitescu, auzind că banda asta voia să meargă cu excesele pînă acolo în cît să atace chiar și pe D. A. Bacalbașa, eraŭ hotărîți, cu prețul vieței lor, să opue cea maï energică resistență.

Eŭ însă, recunoscător D-luï A. Bacalbașa pentru talentul și cinstea cu care a luptat un an de zile în coloanele ziaruluï pe care'l dirijez, considerînd că în marea luptă pe care am întreprins'o cu toțiï pentru propășirea ideilor democratice, D. A. Bacalbașa e un factor util, indispensabil chiar izbîndeï finale a mareï noastre cauze, hotărît a nu ceda cu nicï un preț forțeï brutale și bandelor de bătăușï, declar încă odată că nu primesc dimisia D-luï A. Bacalbașa.

In numele ideilor scumpe nouă, îl conjur decï să revie în redacție și în rîndurile noastre și să-șï reiea postul de luptă și de onoare de la care nu trebue și nicï n'are voe să se retragă.

Alex. V. Beldimanŭ.

Articolele care urmează și care sînt puse între două liniï negre, sînt reproduse din numărul de ierï, a căreï vînzare în capitală a fost oprită de poliție.

STUDENȚII
ȘI
ZIARUL ADEVĔRUL

Și cînd zic *studenții,* înțeleg partea numeroasă a studențimeï inteligente, laborioase, studioase care știe că în directorul acestuï ziar pururea a găsit un prieten sincer, franc și leal.

Nu din acea mare parte a studențimeï aŭ eșit cîți-va desmățațï carï, ca niște nebunï furioșï, aŭ năvălit asupra mea în odaia direcțiuneï acestuï ziar.

Cînd m'am văzut încunjorat de un număr de șapte-zecï de turbațï carï vorbeaŭ toțï de o dată, am întrebat: *Ce voițï?*

Mi-aŭ răspuns în cor că voesc o rectificare completă la narațiunea pe care reporterul nostru o făcuse asupra regretabilelor evenimente petrecute Duminică în grădină la Teï.

Imediat am propus următoarea soluțiune: **—Alegețï treï delegațï dintre D-voastră cu care să pot discuta, și vă promit că părțile din narațiune pe care mi le vețï dovedi inexacte, vor fi imediat rectificate în modul cel maï categoric.**

Această propunere o făcusem, alaltă-erï seară Lunï, studentuluï D. Ionescu (redactor la *Romînul).*

Propunerea mea a fost primită cu protestărï și vociferărï, cerîndu-mï atuncï și numele reporteruluï care a făcut narațiunea.

Lesne să înțelege că atuncï am început și eŭ a zbiera și a declara acestor năvălitorï că în fața unor amenințărï atît de necuviincioase, nu voiŭ ceda nicï o dată.

In acel moment a sosit și primul — redactor Anton Bacalbașa, care a fost apostrofat de unul din eï într'un mod grosolan. Atuncï am somat pe pretinșiï studențï — căcï în urmă mï s'a asigurat că numaï zecï din eï sînt adevărațï studențï — să părăsească odaia mea.

In fața refuzuluï lor, lucrătoriï din tipografia D-luï Grigore Panaitescu aŭ venit și i-aŭ gonit din odaia mea. Atuncï s'a început o vălmășală în care s'a făcut o preschimbare de palme, de pumnï, de loviturï de bastoane.

Din această luptă D. Iancu Ionescu, șeful atelieruluï tipografieï, s'a ales cu capul spart. Păstrez la redacție bastonul rupt, pentru a dovedi că așa zișï studențï nu aveaŭ numaï cărțï în mînă, precum o pretinde un ziar cotidian din capitală.

* * *

Pe la treï ore aceștï vandalï aŭ rupt pachetele de ziare timbrate care se trimisese la poștă pentru expediția Ploeștï.

In momentul în care scriŭ acest articol, direcția, redacția și administrația acestuï ziar sînt asediate de figurï sinistre, care nu știŭ de unde aŭ eșit, și, lucru care m'a mirat, sînt printre ele și tinerï carï par a fi studențï transformațï în bătăușï.

De spaimă o mare parte din prăvăliile pasagiuluï Băncei Naționale aŭ scoborît obloanele lor, și poliția stă nepăsătoare saŭ în neputință de a restabili libera circulație.

Comisarul Lesvicidax a venit în odaia mea și mi-a promis că va lua măsurï, silind grupurile sta-

ţionare să circule. De atuncĭ a trecut maĭ bine de un ceas şi figurele sinistre tot staŭ staţionare în faţa direcţieĭ ziaruluĭ.

Cu multă dibăcie abia aŭ putut scăpa o a doua expediţie pentru Ploeştĭ şi acelea pentru Craiova şi Giurgiu, trimiţîndu-le pe uliţe laterale cu trăsurĭ la gară.

* * *

Acum întreb pe studenţiĭ—pe aceĭ cărora le-am adresat titlul acestuĭ articol—pe aceĭ studenţĭ oneştĭ, independenţĭ, carĭ reprezintă viitorul acesteĭ ţĕrĭ, dacă se pot face solidarĭ cu purtarea necuviincioasă, cu vandalismul de care s'a făcut culpabilă o mînă de tinerĭ degeneraţĭ, fără inimă, fără ideal.

Nu pot admite un moment că studenţimea bucureşteană poate fi reprezintată de aceĭ dezmăţaţĭ care mĕ ameninţaŭ bătînd cu pumniĭ pe biuroul meŭ, exigîndu-mĭ o rectificare fără o prealabilă cercetare.

Propunerea mea era corectă, lealǎ.

Refuzul lor dovedea neputinţa în care se aflaŭ de a dovedi inexactităţĭ în naraţiunea reporteruluĭ ziaruluĭ.

Atitudinea mareĭ majorităţĭ a studenţimeĭ va dovedi dacă vandaliĭ, carĭ aŭ năvălit în redacţiunea ziaruluĭ *Adevĕrul*, şi carĭ aŭ asediat-o cîte-va ore, o reprezintă, saŭ va fi reprobată de ea.

Alex. V. Beldimanŭ.

CARE-Ĭ SCAPAREA?

In urma condamnărilor barbare a comitetuluĭ naţional al romînilor de peste munţĭ, e lucru vădit că burghezimea şi guvernul unguresc aŭ de gînd să ducă lupta pînă în pînzele albe.

Condamnărĭ ca cele de la Cluj, nesocotirea drepturilor cele maĭ elementare ale unuĭ întreg popor, sînt semne grave care denotă că ceĭ ce le întrebuinţează nu-s stăpînĭ pe firea şi pe cugetarea lor.

Romîniĭ de dincolo nu-s destul de tarĭ ca să opue o rezistenţă hotărîtoare. Eĭ sînt dezarmaţĭ iar guvernul unguresc dispune de toate puterile unuĭ stat mare.

Se impune dar ca noĭ romîniĭ din Romînia liberă să întindem o mînă de ajutor celor de-acelaşĭ neam cu noĭ, în primejdie de a fi reduşĭ la starea cea maĭ neagră de robie.

Trufieĭ şi orbireĭ burghezimeĭ ungureştĭ trebue să-ĭ opunem toate forţele unite a întreguluĭ neam romînesc.

A protesta prin gazete, prin întrunirĭ şi prin manifestaţiĭ de stradă, prin cîte-va oraşe de-ale ţăreĭ, nu-ĭ de-ajuns; asta nu-ĭ poate speria pe ceĭ de la Pesta.

Dacă însă tot poporul romînesc de dincoace de Carpaţĭ şi-ar putea afirma în *masă* solidaritatea cu cel de peste munţĭ, e incontestabil că trufia guvernanţilor ungurĭ se va întoarce în nelinişte, în frică şi în groază la urma urmeĭ.

Dar cum să fie oare cu putinţă milioanelor de romînĭ din Romînia liberă să-şĭ poată manifesta solidaritatea asta?

Bietul nostru popor e ţinut în lanţurĭ grele de guvernanţiĭ noştriĭ, — *de Huniĭ internĭ.*

Dacă poporul romînesc ar poseda în momentul de faţă votul universal, prin puţină presiune exercitată la centru, Camera s'ar disolva şi viitoriĭ candidaţĭ ar trebui, înainte de a se alege, să-şĭ arate părerea în chestia romînilor sub-jugaţĭ.

Dar astă-zĭ? Astă-zĭ guvernul unguresc poate intimida pe mîna de fricoşĭ şi de inconştienţĭ care ne guvernează, le-ar arăta ca la viitoarele alegerĭ ce se apropie, să nu se aleagă nicĭ un deputat care să ridice în Camera noastră chestia romînilor sub-jugaţĭ.

Şi guvernul conservator va primi umil ordinele de la Pesta, administraţia şi poliţia le vor executa brutal, iar mîna de alegătorĭ carĭ reprezintă la noĭ voinţa poporuluĭ întreg, va vota pe mameluciĭ guvernuluĭ.

Căpătarea imediată a votuluĭ universal şi apelul la marea masă a poporuluĭ sînt singurele mijloace cu adevărat puternice prin care am putea susţine pe fraţiĭ noştri pe peste munţĭ şi înfrînge pe duşmaniĭ de la Pesta.

Dacă nu căpătăm votul universal, marea masă a poporuluĭ romînesc nu se va putea manifesta nicĭ o dată, şi în cazul acesta cauza romînilor subjugaţĭ e în primejdie mare.

I. Theodorescu.

REGII SI POLITICIANII

In urma condamnăreĭ atît de nedrepte a acuzaţilor de la Cluj, chestia romînilor de peste munţĭ a intrat într'o fază acută cu desăvîrşire.

Toată lumea credea că în faţa indignăreĭ generale produsă în Europa de arbitrarul şi nelegiuirile guvernuluĭ ungar, el nu va avea curajul de a merge pînă la sfîrşit condamnînd pe representanţiĭ romînilor.

Iluzia a fost deşartă însă. Guvernul ungar s'a bazat pe comunul interes al cîrmuirilor din toate statele şi maĭ ales pe internaţionalismul capilor statelor.

Eĭ şi-a zis că acestea vor ajunge pentru a-l feri de orĭ-ce complicaţiunĭ externe şi a-ĭ asigura libertatea de a continua sistemul săŭ de asuprire a poporuluĭ romîn.

Socoteala nu e greşită.

Este evident, în adevăr, ca regele Carol să hrănească maĭ multă dragoste şi interes pentru dinastia Habsburgilor de cît pentru supuşiĭ eĭ, care sînt de o naţionalitate cu poporul, asupra căruia, el Carol, domneşte. — Pe lîngă legăturile de castă şi de prieteşug maĭ e şi o legătură maĭ mare de pur interes.

Tot acelaşĭ lucru se întîmplă pentru împăratul Germanieĭ, al Rusieĭ, şi pentru regiĭ maĭ micĭ. — Maĭ mult, pentru ceĭ duoĭ d'întîĭ lucrul se complică cu faptul, că fie-care din eĭ se găseşte într'o situaţie identică cu împăratul Austrieĭ. — A lăsa ca o chestie de asemenea importanţă să se transeze în contra voinţeĭ Suveranuluĭ, prin amestecul opinieĭ publice străine, este a se expune eĭ însuşĭ maĭ curînd saŭ maĭ tîrziŭ la acelaşĭ lucru.

Pe lîngă eĭ maĭ e încă un factor care le vine în ajutor.

Pretutindenĭ pătura dominantă din care ese guvernele statelor e compusă din privilegiaţĭ care întreţin un şovinism răŭ înţeles pentru a-şĭ face interesele de clasă.

Cum voiţĭ de pildă ca guvernul conservator şi mîine cel liberal să vadă cu ochĭ bunĭ mişcarea romînilor de peste munţĭ, cînd ea, dacă ar reuşi le ar asigura sufragiul universal prin care s'ar putea ridica fiĭ de aĭ poporuluĭ ca să lupte pentru răsturnarea actualeĭ societăţĭ?

Odată sufragiul universal în Transilvania oare s'ar maĭ putea opune eĭ la introducerea acesteĭ reforme şi la noĭ?

Nu, de sigur, şi íată pentru ce socotim ca protestările lor de dragoste pentru cauza romînilor de peste munţĭ sînt fatarnice şi lipsite de sincerite.

Iată încă pentru ce credem că agitaţia în favoarea fraţilor de dincolo nu va fi spornică de cît atuncĭ cînd va fi condúsă de partidele democratice, lipsite de calculele şi interesele înguste ale politicianilor, şi cînd va disparea de la cîrma statuluĭ regele săŭ cel puţin i-se vor tărmui prerogativele.

C. A.

NU E CRIZĂ ÎN RUSIA

Neue Freie Presse află cu privire la «criza ministerială» a căreĭ izbucnire se prevestise în Rusia, că deşi ukazul prin care se interzice în viitor miniştrilor de a-şĭ numi saŭ destitui funcţionariĭ subalternĭ există în adevăr şi s'a şi pus în aplicare de la 6 Maiŭ, — totuşĭ de o criză ministerială nu poate fi vorba.

Miniştriĭ nu şĭ-aŭ dat şi nu-şĭ vor da demisiunea, — zice *Neue Freie Presse*, — *de oare-ce un asemenea lucru e imposibil în Rusia.*

Ce spuneam noĭ.

NOU ATENTAT ANARHIST

Roma, 18 Maiŭ. —Astă-seară la 10 ore şi 45 minute o bombă a făcut explozie pe o fereastră din etagiul de jos la ministrul justiţieĭ. Nimenĭ n'a fost rănit; stricăciunile materiale sînt neînsemnate.

NOUL CABINET FRANCEZ

Paris, *17 Maiŭ. — Se consideră cabinetul ca şi constituit.*

Va fi asifel compus: D-niĭ Dupuy, preşedinţia, internele şi cultele;—Hanotaux saŭ Cambon, afacerile străine;—Guérin, justiţia;—Poincarre, financele;—Lengues, instrucţiunea publică; — generalul Mercier, răsboiul; — Felix Faure, marina;—Barthon, lucrările publice; — Delcasse, coloniile; — Lourtier, comerţul;—Viger, agricultura.

CRIZA DIN BULGARIA

Este deja maĭ bine de o lună de cînd am prevăzut criza care a izbucnit Marţĭ la Sofia: D. Stambulov şi-a dat demisia.

Pentru azĭ ne mulţămîm a da aci ştirile telegrafice asupra acestuĭ eveniment, în ordinea în care le primim:

Sofia, 17 Maiŭ. — 10 ore seara. — D. Stambulov a avut o lungă întrevedere cu prinţul. Rezultă din această întrevedere, că demisiunea cabinetuluĭ este inevitabilă şi că va fi primită. D. Grekoff, ministru de externe, a refuzat misiunea de a forma noul cabinet. D-sa e călăuzit în refuzul săŭ de aceleaşĭ motive date de D. Stambulov, şi între carĭ, principalul este trebuinţa de odihnă, după lungĭ anĭ de o muncă înverşunată.

D. Grekoff a sfătuit pe prinţul să consulte opoziţiunea.

Prinţul va chema, probabil pe D. Radoslavoff, fost ministru al justiţieĭ şi pe D. Stoiloff.

Nicĭ unul din miniştri demisionaţĭ nu va intra în noua combinaţie. Criza va ţine, probabil, cît-va timp.

— *12 noaptea.* — Pînă în acest moment D. Radoslavoff şi Stoiloff nu s'aŭ dus la palat, nicĭ n'aŭ primit invitaţie în această privinţă; însă eĭ se aşteaptă a primi mîine de dimineaţă.

Se asigură că D. Stambulov a adresat prefecţilor o circulară prin care-ĭ anunţă demisiunea cabinetuluĭ.

Vest.

ENRICO CASTELNUOVO

NAUFRAGIŬ

Ne aflam, cincĭ-spre-zece pînă la douăzecĭ de călătorĭ de clasa I-a, pe podul unuia dintre cele maĭ frumoase vapoare pe drumul dintre Livorno şi Genua.

Soarele abia asfinţise, cerul de seară strălucea încă plin de lumină. Un curent de aer cald, domol, sufla peste mare. Domniĭ fumaŭ, Doamnele priveaŭ la noriĭ trandafiriĭ şi la marea liniştită. O păreche tînără, care era cu noĭ, stătea mînă în mînă pe bord, cu fericirea dragosteĭ adîncĭ pe faţă.

Cine-va avu idea nenorocită de a vorbi de o mare catastrofă, care se întîmplase cu cîte-vă zile înainte pe canalul La Manche. Un ofiţer zise:

— Am un ziar francez la mine, în care sînt descrise toate amănuntele sfîşietoare.

Se auziră din două treĭ părţĭ rugămintele:

— Citeşte, citeşte!

Şi domnul ofiţer se înduplecă; el desfăcu ziarul şi citi o descriere amănunţită a groazniceĭ întîmplărĭ, care se poate rezuma în cîte-va cuvinte. Noaptea tîrziŭ, un vas comercial englez se ciocnise la vr'o cincĭ-şase mile de Dower cu un vapor german, care era ticsit de emigraţĭ; vasul din urmă fu înecat în maĭ puţin de un sfert de oră. Din 600 de persoane, cel mult 150 putură fi scăpate. Familiĭ întregĭ pieriră. Vaporul englez lăsase în apă maĭ multe luntre, primise pe bord cîţĭ-va naufragiaţĭ putuse şi fu silit să ancoreze în cel dintîiŭ port pentru reparaţiune.

Negreşit, cele ci feutitră comentate în toate variaţiunile posibile.

— Ce nenorocire!

— Cu puţină băgare de seamă nenorocirea asta ar fi fost înlăturată!

Observaţiĭ de acestea şi altele maĭ adîncĭ fură întrerupte de un călător nervos, care strigă:

— N'am putea vorbi de alt-ceva?

— Da, da, răspunseră cîţĭ-va, să vorbim de alt-ceva.

* * *

Insă cînd vre-un subiect de vorbă ne-a deşteptat un interes viŭ, greŭ ne vine să-l uităm curînd. Aşa şi aicĭ. Vorba începu să lîncezească; se formară grupurĭ izolate şi aĭ fi putut jura că în fie-care grup se vorbea iar de catastrofa din Canalul La Manche. Cel puţin în grupul din care făceam eŭ parte lucrul acesta era sigur.

Eram cincĭ cu toţiĭ, părechea cea tînără de care am vorbit la început şi doĭ domnĭ de vîrstă mijlocie, cu toţiĭ cunoştinţe de la otelul din Livorno. Ceĭ doĭ soţĭ eraŭ sicilienĭ şi se aflaŭ în călătoria de nuntă. Bărbatul îmĭ dăduse carta luĭ de vizită, pe care citisem: «Avocatul Camillo Riani». Pe femeea luĭ o chema Maria.

Nu avusesem adese orĭ în viaţă fericirea de a întîlni o păreche aşa de frumoasă. Faţa luĭ Riani era pîrlită de soare, ochiĭ negri şi expresivĭ; barba deasă, tot neagră. Femeea sa avea un păr, a căruĭ culoare era mijlocie între blond şi brun castaniŭ, faţa-ĭ era de o albeaţă orbitoare, ochiĭ-ĭ luceaŭ umezĭ ca marea, dinţiĭ albĭ ca fildeşul.

Dacă te uitaĭ la ceĭ doĭ tinerĭ — poate că număraŭ la un loc 40 de anĭ — înţelegeaĭ că între dînşiĭ domneşte o dragoste plină de devotament şi de frăgezime viguroasă; nu prea violentă, dar sinceră şi bine întemeiată; o dragoste pe care de sigur fie-care ar voi s'o simtă şi s'o împărtăşească şi care deşteaptă în sufletul fie-căruĭ om, care nu e numaĭ privitor, un simţimînt de invidie, însă fără amărăciune, un simţimînt de simpatie, însă lipsită de importunitate...

— Fără îndoială, zice tînăra femee, ceĭ rămaşĭ în viaţă sînt maĭ nenorociţĭ decît ceĭ hrăpiţĭ de moarte. Familiile acelea, care aŭ pierit cu totul, sînt aproape de invidiat. Să trăeştĭ după moartea unor fiinţe iubite, să fiĭ singur, zdravăn-sănătos şi să nu maĭ vezĭ în jurul tăŭ pe ceĭ carĭ îţĭ sînt scumpĭ, e grozav. In cazul acesta eŭ aşĭ voi maĭ bine să mor.

— Eĭ, ştiţĭ ceva, domnilor, zise bărbatul eĭ îndreptîndu-se cu un zîmbet către noĭ, dacă s'ar întîmpla ca în noaptea asta vaporul nostru să se cufunde şi Dv-n'aţĭ fi în stare să mă scăpaţĭ şi pe mine, nu vă maĭ îngrijiţĭ de nevastă-mea. Ea vrea să moară cu mine.

— Da! răspunse ea cu emfază.

— Din nenorocire, adaose el tot cu tonul acesta glumeţ, din nenorocire eŭ aş fi unul dintre ceĭ dintîiŭ înecaţĭ. Nu sînt în stare să mă ţin măcar un minut d'asupra apeĭ.

Se întunecase şi ne pregăteam să ne coborîm în salǎ.

In momentul acesta eŭ băgaĭ de seamă că cerul nu maĭ era aşa de senin ca maĭ înainte cu un sfert de oră. Inapoia noastră, spre ţărmul tyrenian se ridicaŭ norĭ şi din cînd în cînd cîte un fulger slab străbătea văzduhul. Poate că din pricina celor ce vorbisem priveliştea asta făcu să mi se strîngă inima, dar mă păziiŭ să nu bage de seamă tovarăşiĭ meĭ, carĭ observaseră deja schimbarea vremeĭ. Mă apropiaiŭ de un matelot, îl luaiŭ de o parte şi-l întrebaiŭ încetişor: — O să avem furtună?

Omul, care nu era prototipul politeţeĭ, mă privi ciudat, ridică ursuz din umere şi se depărtă fără a rosti un cuvînt.

Nu ştiam: orĭ îĭ se păruse întrebarea mea prea copilărească, orĭ că nu era în stare să ştie ce avea să se întîmple.

Salonul de clasa I-a era plin de oamenĭ. O franceză şedea la piano şi cînta pe din afară nişte Nocturne de Chopin, încurajată de laudele nemăsurate a vr'o 10 saŭ 12 tinerĭ, carĭ o înconjuraŭ. Toate locurile din prejurul meseĭ celeĭ marĭ eraŭ aproape ocupate. Doĭ domnĭ bătrînĭ jucaŭ şah; părechea cea tînără resfoia o gazetă ilustrată, în care vreme Riani strîngea duios mijlocul femeeĭ sale; un domn cu o chelie mare, care părea un căpitan în retragere, era adîncit în studiul «Itineraruluĭ trenurilor şi vapoarelor»; o fată tînără scîrţîia harnică în notesul eĭ. Dinaintea a şase ceştĭ cu ceaiŭ şi a şase farfuriĭ marĭ pline cu feliĭ de şuncă pe pîine şedeaŭ ţapenĭ şi gravĭ şase englezĭ, bărbaţĭ şi femeĭ, dar atît de asemînătorĭ în plictiseala lor, în cît se deosebeaŭ aproape numaĭ prin îmbrăcăminte. Işĭ mîncaŭ pîinea cu şuncă şi îşĭ beaŭ ceaiul cu regularitatea uneĭ companiĭ de soldaţĭ, carĭ fac instrucţie şi cînd cel maĭ bătrîn şi maĭ lung dintre dînşiĭ probabil capul familieĭ, rostea cîte o vorbă, ceĭ-lalţĭ răspundeaŭ în cor:

— *Yes.... o yes.... indeed.*

După ce franceza isprăvi de cîntat, un tînăr, înzestrat cu un glas simpatic de tenor — un băiat de prăvălie din Bologna, cum am aflat în urmă — cîntă un cîntec plin de simţire. Pe urmă ceĭ maĭ mulţĭ se retraseră în cabinele lor şi în salon rămaseră numaĭ aceia, carĭ aveaŭ de gînd să petreacă noaptea acolo. Intre ceĭ dintîiŭ plecaţĭ era părechea Riani, care-mĭ dori noapte bună foarte prieteneşte. In momentul acela femeea mi se părea maĭ frumoasă ca orĭ cînd.

* * *

Fiind-că era vorba numaĭ de o singură dată, eŭ nu-mĭ luasem cabină, ci-mĭ alesesem un locşor bun pe canapea şi pusesem pe el şalul şi paltonul meŭ în semn că e ocupat.

Dar înainte de a mă culca, mă maĭ urcaĭ odată pe pod pentru a mă uita la cer. Schimbărĭ marĭ nu se întîmplaseră, dar noriĭ se apropiaseră şi fulgerele eraŭ maĭ dese. Şi mişcarea vaporuluĭ se făcuse maĭ simţită.

Mă grăbiĭ să mă cobor în salon. Şalul mi-l puseĭ căpătîiŭ, cu mantaoa mă înveliĭ. Vr'o patru cincĭ călătorĭ dormeaŭ adînc; şi băiatul de prăvălie, cel cu glasul frumos, sforăia tare la cîţĭ-va paşĭ de mine.

Un matelot stinse toate lămpile afară de una.

Şezuĭ ast-fel cîte-va minute cu ochiĭ deschişĭ, trăgînd cu urechea — într'o turburare curioasă — la zgomotul ciudat făcut de vapor în mişcarea sa de înaintare. Auzeam loviturile monotoane, regulate ale heliceĭ, oftaturile maşineĭ, pîrîitul grinzilor, zîngănitul paharelor, mîrîitul înăbuşit al apeĭ, care furioasă, făcea spume de-alungul vasuluĭ. In cele din urmă oboseala mă copleşi; o greutate imensă mi se lăsa pe gene — adormiĭ.

Nu ştiŭ cît am dormit. Atîta ştiŭ, că un zgomot îngrozitor, un zîngănit de pahare sfărîmate mă deşteptă ars. La lumina slabă a lămpeĭ, văzuĭ totul împleticindu-se şi legănîndu-se înjurul meŭ; alţĭ oamenĭ, ameţiţĭ de somn ca şi mine, se ridicăŭ pe jumătate şi se uitaŭ speriaţĭ împrejur. Un clopot care începu să sune cu putere, mă făcu să bănuesc că ceva neaşteptat, grozav se întîmplase. Pretutindenĭ se auziaŭ ţipete desperate. Cine-va strigă:

— Toată lumea pe pod! curînd, curînd!

Pe jumătate îmbrăcat, cum eram, mă repeziĭ spre seară, pe care deja o mulţime de călătorĭ se grămădea, se ghiontea.

Bărbaţĭ în toaletă de noapte, femeĭ cu părul vîlvoiŭ, cu haine desfăcute, unele cu copiĭ aproape goĭ de mînă orĭ de gît, încă ameţiţĭ de somn, se grămădeaŭ amestecaţĭ.

Uniĭ strigaŭ, alţiĭ plîngeaŭ, unul îşĭ recomanda sufletul luĭ Cristos, altul înjura şi p'aicĭ colo cîte unul, zăpăcit, întreba:

— Ce s'a întîmplat! ce este?

Pe pod se aprinseră facle de vînt. Ele luminară o privelişte îngrozitoare. Cerul era negru ca păcura, brăzdat cîte o clipă numaĭ de fulgere galbene strălucitoare; marea bătea cu valurĭ uriaşe în vasul nostru. Nu eram în stare să-mĭ daŭ seamă de cele întîmplate.

Ne ciocniserăm cu alt vapor? Ne izbiserăm de o stîncă? Nu ştiam.

Căpitanul, cu hotărîre viguroasă pe faţă, dar galben ca un mort, strigă din mijlocul a v'o duzină de mateloţĭ, care îl înconjuraŭ şi cu un glas, care întrecu mult întreg zgomotul:

— Iute! Bărcile de scăpare în apă!

(Sfîrşitul mîine).

FOIŢA ZIARULUI *ADEVERUL*

147

TAINELE NOPTEI

DE

M. E. BRADDON

LXXII

Inelul

— Negreşit, o voiŭ chema şi vă rog, D-le Merton, nu-ĭ spuneţĭ un cuvînt despre asta. Ea nu cunoaşte sfîrşitul nenorocit al mameĭ sale; nu ştie că, fără nume, fără tată, a fost culeasă de pe drumurĭ de Iosef Raymond.

In momentul în care bătrînul rostea aceste cuvinte, Roza intra în odae.

— Trebue să vă zic adio, D-ră, zise fabricantul; plec la Londra cu acceleratul.

— Aşa de curînd! strigă Rosa, abia aţĭ venit.

— Nişte afacerĭ importante mă chiamă în Capitală.

Şi Robert strînse cu dragoste mîna bătrînuluĭ Raymond şi a feteĭ şi ea se depărtă în grabă.

Rosa îl urmări cu ochiĭ de la fereastră şi zise:

— Ce om neastîmpărat e şi D. Merton!

— Neastîmpărat, fetiţo?

— Da, bunicule, nu poate şedea loculuĭ. De sigur pentru că nu e fericit, adaose ea cu un suspin.

— Nu e fericit?

— Nu, bunicule, nu e fericit din pricina nevesteĭ sale, care e nebună, precum ştiĭ. Păcat că un om aşa de bun e aşa de răŭ resplătit pentru bunătatea sa.

LXXIII

X. A. Z.

Robert Merton se ţinu de cuvînt; a doua zi el dejună la Park Lane spre marea mirare a Eleneĭ Bertrand şi a guvernanteĭ, care nu se aşteptaŭ să-l vadă aşa de curînd.

La nouă ore el ieşi de acasă, dar în loc de a lua cupeul săŭ, se urcă într'o birjă la Ficcadilly şi porunci să-l ducă în Lomax street Blackfriars.

Trăsura se opri pe o stradă tristă, pe care se ridicaŭ cîte-va case vechĭ, dar respectabile. Tot cartierul părea pustiŭ.

Birjarul bătu la No. 17. Un om în vîrstă veni să deschidă; el se uită cu băgare de seamă la trăsură şi la Merton.

— Mi se pare că vă înşelaţĭ de adresă, zise el înainte de a fi vorbit fabricantul ceva.

Robert dădu drumul birjaruluĭ.

— Nu cred să mă fi înşelat, zise el liniştit; viu în urma unuĭ anunţ din *Times.* Aicĭ e adresa arătată.

Omul se uită bănuitor la Robert şi clătină din cap.

— De sigur că sînteţĭ greşit, repetă el din noŭ.

— In orĭ ce caz aĭ putea să te asigurĭ despre asta, prietine. Intreabă, fiĭ aşa de bun, dacă în casa asta nu e nimenĭ care să răspundă la iniţialele X. A. Z.

Omul îĭ aruncă o nonă privire bănuitoare, apoĭ, depărtîndu-se în coridor şi urcînd scara, lăsă pe Robert la uşă.

Merton nu băgă în seamă obrăznicia acestor cuvinte. Era gata să dea inelul, cînd de o dată-ĭ veni în gînd că poate să fie vr'o cursă la mijloc; poate că era vorba de a se hrăpi uneĭ orfane fără nume singurul lucru ce putea să-ĭ dovedească identitatea.

— Nu daŭ inelul de cît în mîna aceluia care a publicat anunţul.

— De unde ştiţĭ că nu sînt eŭ acela? răspunse bătrînul.

După zece minute se întoarse.

— Aicĭ e, zise el; dar dacă voiţĭ să vedeţĭ pe X. A. Z, trebue să-mĭ daţĭ inelul. Sînt destuĭ impostorĭ în Londra şi noĭ nu voim să vedem de cît persoana adevărată.

— Nu-mĭ umbla cu mofturĭ, zise Robert Merton aspru. Vin aicĭ pentru o afacere serioasă şi n'o să mă las să fiŭ înşelat. Sînt gata *să arăt* inelul persoaneĭ care e iscălit anunţul cu iniţialele X. A. Z., dar nu mă despart de dînsul cu nicĭ un preţ. Şi dacă stărueştĭ în refuzul D-tale de a mă duce la persoana pe care o caut, voiŭ trimete aicĭ pe cine-va care va şti să descurce lucrul.

— Poliţia, adică, respunse omul; nu ne temem de dînsa pentru-că n'am înfrînt nicĭ o lege. Cu toate astea, ceea-ce spuneţĭ e destul de drept şi mă duc să văd dacă persoana voeşte să vă primească.

Din noŭ lăsă pe milionar la uşă, dar de astă dată se întoarse după cincĭ minute.

Robert îl urmă pe o scară, dar nu fără a se gîndi că e poate în primejdie. Ştia că se comit pe stradele Londreĭ crime care nu ajung nicĭ o dată la cunoştinţa poliţieĭ. Inelul pe care-l avea în buzunar putea să fie de o valoare imensă pentru acela care avea cheia misteruluĭ.

Puteaŭ să fie legate de dînsul secrete de o însemnătate aşa de mare, în cît cine n'ar fi pregătit poate să iea viaţa unuĭ om pentru a pune mîna pe dînsul.

Se gîndea la toate astea, cînd călăuza sa se opri dinaintea uneĭ uşĭ de la catul al doilea şi deschizînd-o încet, introduse pe Robert în odae.

Milionarul, care se aşteptase să dea ochĭ cu vr'un individ gata să-ĭ zmulgă inelul cu forţa, fu foarte mirat văzîndu-se în faţa uneĭ femeĭ bătrîne, culcate în pat, cu capul sprijinit de perne şi înconjurată de ceştĭ şi medicamente care arătaŭ că e bolnavă.

La vederea eĭ, Robert Merton se ruşină de bănuelile sale şi se aşeză lîngă pat, unde bărbatul îĭ pusese un scaun.

— Lasă-mă singură cu Domnul Andreĭ, zise femeea cu glas tremurător.

Omul se retrase cam nemulţămit.

— E bărbatul meŭ, Domnule, urmă bătrîna; totuşĭ sînt secrete care se ascund chiar bărbatuluĭ. Am un secret pe care-l păstrez de anĭ, dar boala te pune pe gîndurĭ şi văd lucrurile cu totul altfel astăzĭ. Aţĭ adus inelul?

Robert scoase din buzunar cutioara de marochin şi o dădu bătrîneĭ.

Ea o deschise şi cercetă cu luare aminte ivelul dînd din cap cu întristare.

— Doamne, şopti ea, cînd l'am văzut pentru cea din urmă oară, era pe o mînă drăgălaşă. Spuneţi-mĭ, spuneţi-mĭ, unde-ĭ ea?

— Aceea căreia îĭ aparţine inelul?

— Da.

— In mormînt, respunse Robert trist; în mormîntul săracilor, în care zace de şaptesprezece anĭ.

(Va urma).

DUPĂ TEROARE

După ce banda care a comis vandalismele din seara de 17 Maiŭ, ascunzîndu-se sub masca de studenţĭ, a plecat, poliţia atuncĭ de-abia a pus agenţĭ de pază la redacţia noastră.

A doua zi, Sţanachide, Macedonschi, Cincinat Pavelescu, Russe Admirescu şi alţĭ indivizĭ, în capul uneĭ cete sinistre care nu se ştie de unde isvorise, aŭ asediat necontenit intrările pasagiuluĭ.

Eĭ ameninţaŭ să devasteze din noŭ, în special să distrugă maşinele tipografieĭ D-luĭ Panaitescu.

Poliţia îĭ proteja. Maĭ mult chiar, ea lucra sub ordinile acestor indivizĭ şi sub ordinile a o sumă de agenţĭ colectivişti care furnicaŭ tot timpul în jurul redacţieĭ.

* *

E în adevăr de neînţeles cum guvernul conservator a căzut aşa de uşor şi de stupid în cursele colectiviştilor.

Toate vandalismele şi barbariile fuseseră proectate şi înscenate de colectivişti.

Turbaţĭ pe atitudinea noastră independentă faţă de dînşiĭ, colectiviştiĭ, interpretînd în modul cel maĭ infam incidentele de la Teiŭ, aŭ căutat să monteze pe studenţĭ în contra noastră, cu întreită ţintă de-a acapara mişcarea naţională, de-a ne distruge pe noĭ şi de-a răsturna guvernul.

Sperăm că planurile lor vor fi dejucate întru cît ne priveşte.

Conservatoriĭ aŭ fost însă de-o stupiditate fenomenală.

Poliţia, chiar dacă n'a primit ordine directe de la guvern, a făcut tot ce i-a stat prin putinţă cu să ajute la răsturnarea guvernuluĭ.

* *

Comisariĭ şi agenţiĭ poliţieneştĭ aŭ baricadat tipografia, împedicîndu-ne să facem expediţia gazeteĭ în care dăm seamă publiculuĭ de vandalismele îndreptate în contra noastră.

Iar banda de agenţĭ colectivistĭ se plimbaŭ în toată libertatea, terorizînd lumea după plac.

* *

Spre seară guvernul a băgat în sfîrşit în seamă de purtarea imbecilă pe care o avusese faţă de colectivişti.

Poliţia a primit ordin să împiedice planurile colectiviste.

Tîrziŭ D-lor.

Mîine cînd veţĭ fi prăbuşiţĭ de la putere, o să treceţĭ şi D-voastră sub furcile candine formate din bîte şi topoare.

Proştĭ, proştĭ, de o mie de orĭ proştĭ, aţĭ demonstrat perfect cuvintele Biblieĭ: *Peirea ta prin tine insu-ţi, Israele.*

INFORMAŢIUNI

Din Sibiŭ se anunţă că membriĭ comitetuluĭ naţional, carĭ locuesc acolo, s'aŭ întors Lunĭ. Ca şi la plecarea spre Cluj, membriĭ comitetuluĭ aŭ fost întîmpinaţĭ pe la diferite gărĭ, precum: la Copşa-mică, la Agîrbiciŭ, la Şeica-mare, la Ocna Sibiuluĭ, etc., de o mulţime de popor, cu florĭ şi cu aclamaţiĭ. Şi de rîndul acesta jandarmiĭ îşĭ daŭ toată silinţa să depărteze poporul de pe la gărĭ, dar fără succes.

La Sibiŭ s'a dat un mare banchet în onoarea condamnaţilor întorşĭ acasă pînă la hotărîrea definitivă pe care o va da Curtea de casaţie de la Budapesta.

S'a cîntat *Deşteaptă-te romîne*, s'aŭ rostit diferite discursurĭ insufleţite; toate s'aŭ petrecut în cea maĭ deplină linişte şi cu demnitate.

Covurluiul anunţă că în comuna Luncaviţa o bandă de tîlharĭ a hrăpit un băiat al unuĭ Anghel Stoian, cerînd 10 miĭ de leĭ pentru liberarea luĭ. Pînă acum tînărul se află încă în mîinile bandiţilor.

D. N. Fleva se va întoarce în Capitală pe la 25 ale luneĭ. Indată după reintoarcerea D-sale se va ţine o întrunire intimă a vechilor D-sale prietenĭ, pentru a se hotărî atitudinea definitivă a grupuluĭ.

La Brăila ierĭ grîul s'a vîndut cu 6.82—6.85 şi porumbul cu 5—5.40 hectolitrul.

SERATE-PETRECERĬ

Aseară o serată musicală a avut loc la Doamna şi la D-nu Alexandru Scarlat Miclescu. De şi cercul era foarte restrîns, fiind o serată de intimĭ, totu-şĭ şi de astă-dată ca şi în tot-d'a-una s'a petrecut admirabil.

Cu multă părere de răŭ invitaţiĭ aŭ părăsit casa gentililor amfitrionĭ pe la ceasurile treĭ.

D. Kneisel cunoscutul nostru violonist a executat cu măestria-ĭ cunoscută între altele şi un potpourri naţional compus de D-sa. Această adunare de cîntece romîneştĭ e făcută cu multă măestrie şi Ambroise Thomas in faţa căruia a fost executat pentru prima oară a rămas încîntat de frumuseţea ariilor noastre.

Nu maĭ puţin succes a avut D-ra Agapiadi o pianistă de mult talent şi de mare viitor.

D. Diamandopol un bariton înzestrat cu o voce frumoasă a executat asemenea maĭ multe romanţe.

Am observat printre ceĭ de faţă pe D-nele Coralia Boldur, Sabner Tuduri, Agapiadi şi D-rele Maria Cantacuzine o fică a Neapoluluĭ de o admirabilă drăgălăşie, Bertha Moeller gentilă ca în tot-deauna şi Maria Agapiadi a căreĭ drăgălăşie ca persoană e la aceeaşĭ înălţime cu drăgălăşia cînteculuĭ săŭ.

In rezumat petrecerea a reuşit de minune nu numaĭ graţie gentileţeĭ D-neĭ Charlotta Miclescu care ştie să primească cu un deosebit farmec pe toţĭ invitaţiĭ săĭ, dar încă şi prin succesul artiştilor şi deletantelor carĭ s'aŭ făcut ascultaţĭ.

STIRI TELEGRAFICE

Paris, 16 Maiŭ.—*Le Temps* anunţă că D. Casimir Périer a făcut reservele sale pe lîngă cabinetele din Londra, Roma şi Bruxel în privinţa ultimelor tractate ale Anglia cu Italia şi statul Congo.

Londra, 16 Maiŭ.—Sir Greg a declarat la Camera comunelor că teritoriile de care este vorba în tractatul cu Congo aparţineaŭ sfereĭ de protecţiune a Anglieĭ. Resultă din acest tractat că această sferă engleză a fost recunoscută de Italia şi Germania. Tractatul nu atinge drepturile de preempţiune ale Franţieĭ de oare-ce Regele Belgieĭ şi descendenţiĭ luĭ rămîn suveranĭ Conguluĭ.

Berlin, 16 Maiŭ.—O casă în reparaţie din strada Kock s'a dărîmat. Sînt treĭ morţĭ şi treĭ rănițĭ dintre carĭ unu maĭ grav.

Lagonagro, 16 Maiŭ.—Un cutremur tare de pămînt s'a simţit la 9 seara; populaţiunea speriată a eşit pe stradă.

EDIŢIA A TREIA

ULTIME INFORMATIUNI

Manifestaţia de aseară

Aseară studenţiĭ s'aŭ întrunit la Universitate şi aŭ organizat o manifestaţiune cu torţe şi cu muzică, în semn de protestare pentru condamnările romînilor de peste munţĭ.

Colectiviştiĭ, carĭ nu pierd nicĭ o ocaziune pentru a sluji interesele lor meschine de ajungere la putere, aŭ umblat pe capete toată ziua de erĭ de aŭ strîns agenţĭ pentru a covîrşi numărul studenţilor şi a exploata ast-fel manifestaţiunea în folosul lor.

Manifestanţiĭ aŭ străbătut stradele capitaleĭ în sunetul marşuluĭ *Deşteaptă-te Romîne.*

Cînd manifestaţiunea se afla prin strada Lipscanĭ, în dreptul strădeĭ Karageorgevicĭ, agenţiĭ colectiviştĭ aŭ început să strige: *La Adevĕrul! La Adevĕrul!* Studenţimea din fruntea cortegiuluĭ a început să protesteze: *Nu se poate, nu se poate; inainte!*

In urma acesteĭ ticăloşiĭ a bătăuşilor colectiviştĭ, publicul a început să fluere pe agenţĭ.

In faţa poliţieĭ, agenţiĭ colectiviştĭ aŭ încercat din noŭ să îndemne pe manifestanţĭ să pătrundă în pasagiul Vilagros, însă din noŭ studenţiĭ s'aŭ opus şi publicul a fluerat banda colectivistă.

Manifestanţiĭ aŭ mers apoĭ la maĭ multe ziare unde aŭ manifestat.

La clubul liberal, eşiseră în balcon o mulţime de membriĭ, agenţĭ liberalĭ aŭ strigat *ura* fără însă ca studenţiĭ să-ĭ imiteze.

De astă-dată planul agenţilor colectiviştĭ carĭ îşĭ puseseră în gînd să provoace un noŭ vandalism la redacţia noastră şi la tipografia D-luĭ Panaitescu, a fost dejucat.

Ni se scrie de la Ligă:

Paris, 18 Maiŭ. — Ziarele din Paris publică in extenso declaraţia comitetuluĭ naţional din Transilvania citită de dr. Raţiu înaintea juriuluĭ din Cluj. Presa franceză admiră ţinuta falnică a comitetuluĭ, înaintea juriuluĭ maghiar şi vede în Romîniĭ Transilvanieĭ un popor voinic, nobil, curagios şi demn de stima şi simpatia lumeĭ întregĭ. Ziarul *Le Siècle* într'un articol simpatic Romînilor protestează contra primuluĭ ministru italian *Crispi*, pentru că nu a răspuns interpelăreĭ deputatuluĭ Imbriani făcută în parlamentul italian în privinţa condamnăreĭ Romînilor la Cluj. — Maĭ mulţĭ oamenĭ culţĭ aĭ Franţeĭ aŭ fondat «Liga franceză pentru apărarea şi ajutorarea romînilor transilvănenĭ».

D. Take Ionescu a lansat o circulară către toate şcoalele urbane din ţară prin care hotărăşte: „că nu vor fi primiţĭ la examenul de finit de an, copiiĭ de străinĭ, carĭ n'aŭ fost scutiţĭ de taxe, dacă nu vor fi achitat întreaga taxă.“

In gazeta oficială de azĭ găsim promulgarea legeĭ prin care se ratifică convenţiunea încheeată la 12 Martie 1894 între Romînia şi Rusia privitoare la corespondenţa directă între tribunalele limitrofe ale celor două state.

Tot în *Monitorul oficial* găsim jurnalul consiliuluĭ de miniştri prin care încuviinţează comuna urbană Alexandria (Teleorman) să aplice legea maximuluĭ şi să perceapă o sumă de taxe nouĭ.

De un timp pădurile de brazĭ din maĭ multe localităţĭ aŭ început a fi devastate de nişte micĭ insecte din specia *nona.*

Pentru a evita lăţirea acesteĭ insecte asupra pădurilor Statuluĭ, s'a deschis un credit de 1000 leĭ asupra ministeruluĭ domeniilor, ca să facă faţă primelor cheltuelĭ.

Ca dovadă că vandalismul înjghebat la redacţia şi tipografia D-luĭ Panaitescu n'a putut fi opera adevăraţilor studenţĭ, e faptul că mizerabiliĭ agenţĭ de tot soiul, care aŭ luat parte la devastărĭ, nu s'aŭ mulţumit în a ne sparge geamurile, dar eĭ aŭ spart sertarele de pe la biurourĭ, *aŭ furat o maşină de numerotat în valoare de 200 leĭ, bluze, broşurĭ şi volume tipărite pe care apoĭ le vindeaŭ publiculuĭ în folosul lor.*

De alt-fel furturile de bluze şi a maşineĭ de numerotat sînt semnalate de chiar murdăria care poartă titlul de *Lumina* a mizerabiluluĭ Macedonski, autorul scandalurilor şi conducătorul bandeĭ care ne-a devastat redacţiunea şi tipografia D-luĭ Panaitescu.

Eĭ bine, în faţa acestor tîlhăriĭ din cele maĭ ordinare unde tot mobilul a fost *furtul*, maĭ poate sta cine-va la îndoială fără să spună că toate acestea nu sînt opera studenţilor?

Ar fi să se arunce cea maĭ ruşinoasă pată pe fruntea studenţimeĭ noastre universitare, făcînd'o solidară cu furturile de obiecte ale bandeĭ de bătăuşĭ şi de tîlharĭ.

In judeţele Botoşanĭ şi Dorohoĭ aŭ fost zilele trecute ploĭ torenţiale, şi acum maĭ în fie-care zi plouă.

O ştire ciudată din Franţa:

Se ştie că inginerul Turpin se lăuda cu invenţia uneĭ nouĭ maşinĭ electrice de războiŭ, despre care spunea că ar fi în stare să înlocuiască, cu singura eĭ forţă destructivă, armate întregĭ. Un ziar francez anunţă acum că Turpin, care se afla în străinătate, a vîndut, după chiar mărturisirea sa, invenţia uneĭ puterĭ din întreita alianţă, şi aceasta din cauză că ministerul de războiŭ francez a refuzat să trateze cu dînsul.

Generalul Mercier ar fi declarat că într'adevăr a refuzat să negocieze cu D. Turpin, pentru că maşina de care e vorba n'ar avea valoarea care i se atribue. Ministrul maĭ crede că nicĭ o putere nu a cumpărat'o.

La conferinţa de astă-seară de la Ateneŭ a D-luĭ profesor Ştef. C. Mihailescu, va fi expus un tabloŭ în mărime de 5 metri, representînd balonul D-lor Brăneanu şi inginer X, şi vor fi arătate de asemea publiculuĭ, desenurile baloanelor Dupuy de Lôme, Tissaudier Krebs şi Renard.

Tîlharul care a omorît pe primarul comuneĭ Tavicenĭ a fost prins in urma cercetărilor făcute de D. Urlăţeanu, judecător de instrucţie cu ajutorul administraţieĭ prefectureĭ Obileştĭ; tîlharul a mărturisit crima; el se numeşte Mihaĭ Papuc din satul Luptătoriĭ.

Ministeriul instrucţiuneĭ publice a cumpărat de la D. Dr. Grecescu colecţiunea sa de plante; această enormă colecţiune se împarte în două părţĭ: Herbariul cu flora europeană şi Herbariul cu flora Romînieĭ; colecţiunea aceasta, la care D. Grecescu a muncit peste 30 anĭ a fost donată de minister facultăţeĭ de ştiinţe din Bucureştĭ.

In Moldova de sus, recolta promite a fi din cele maĭ bune; grînele şi maĭ ales orzul şi ovăzul sînt de o frumuseţe rară; dar bucuria agricultorilor este în mîna stîngă... căcĭ preţurile sînt foarte căzute; se vinde pe 800 leĭ vagonul de grîŭ şi aceasta cu greutate; magaziile sînt pline la mulţĭ arendaşĭ şi proprietarĭ cu pîinea din recolta anuluĭ trecut.

In explozia ce s'a întîmplat în ziua de 14 Maiŭ, la fabrica de spirt din Hinteştĭ judeţul Dorohoĭ, sînt pe lîngă răniţiĭ despre care am vorbit, şi 2 morţĭ. Pagubele cauzate de această explozie sînt marĭ.

Ministeriul instrucţiuneĭ publice şi al cultelor a luat disposiţiunea, ca în acest an să fie permis, a se da examen de maĭ multe clase de odată.

Holera

O depeşă din Breslau ne vesteşte că Marţĭ aŭ fost în apropiere de oraş două cazurĭ de holeră.

Cu toate măsurile de precauţiune, aşa dar, holera a trecut pe teritoriul prusian.

Din Roma se vesteşte că Papa are de gînd să publice o enciclică asupra chestiuniĭ contopireĭ bisericilor catolică şi ortodoxă.

Liga pentru unitatea culturală a Romînilor nemaĭ avînd timp pentru a maĭ face invitaţiunĭ speciale, roagă pe toate societăţile Culturale, comerciale, industriale şi orĭ care altele a participa la meetingul, ce va avea loc Duminică, 22 Maiŭ pentru a protesta contra condamnăreĭ Comitetuluĭ Naţional romînesc din Transilvania de tribunalele maghiare. Sînt rugate a participa in corpore într'un mod solemn cu drapelele şi flamurile lor.

Locul şi ora întruniref se va comunica printr'un program deosebit, ce se va publica şi prin ziare.

SPECTACOLE

Grădina Casino. — Astă-zĭ şi în toate serile mare concert dat de orchestra D-luĭ vaters, compusă din 40 persoane. Program Periat. Lume aleasă.

D. Ieraschek, fost administrator al ziaruluĭ *Buck. Tageblatt*, este rugat să treacă pe la administraţia acestuĭ ziar.

Pentru D. director general al Poştelor

Abonatul C. Arghiropol, com. Boloteştĭ, jud. Putna, nu primeşte regulat ziarul; cînd de loc, cînd cîte 3 numere o dată. Rugăm să se ia măsurĭ de îndreptarea răuluĭ.

Tipografia Nouă Pasagiul Băncei Naționale, casele Karageorgevicī No. 19

Tipărit pe hîrtie din fabrica LETEA